

بررسی استرس شغلی و عوامل مرتبط با آن در حسابداران دانشگاه علوم پزشکی قزوین

مرضیه خاتونی^۱، مریم ملا حسن^۲، سعید خوثینیه^۳

تاریخ پذیرش: ۸۹/۱۱/۲۳

تاریخ ویرایش: ۸۹/۱۱/۰۴

تاریخ دریافت: ۸۹/۰۶/۰۲

چکیده

زمینه و هدف: استرس شغلی یک پاسخ مضر جسمی و روحی است و زمانی رخ می دهد که نیازهای شغلی با توانایی ها، حمایت ها و نیازهای فرد شاغل همخوانی نداشته باشد. استرس شغلی علاوه بر اینکه می تواند بر سلامت جسمی و روانی افراد تاثیر منفی بگذارد، باعث کاهش کارایی آن ها شده و بهره وری را در سازمان ها کاهش دهد. بنابراین مطالعه حاضر با هدف بررسی میزان استرس شغلی و عوامل مرتبط با آن در کارکنان مالی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در سال ۱۳۸۸ انجام شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر توصیفی- تحلیلی از نوع مقطعی بوده و نمونه های مورد پژوهش را ۸۰ نفر از حسابداران تشکیل دادند که به روش سرشماری انتخاب شدند. شدت استرس و عوامل مرتبط با آن از طریق پرسشنامه پژوهشگر ساخته اندازه گیری شد و جهت ساخته شدن این ابزار چندین پرسشنامه مرتبط با موضوع مانند پرسشنامه استاندارد شده استرس شغلی حسابداران، پرسشنامه استاندارد استرس شغلی آسیبو، پرسشنامه استرس شغلی مورد تایید انسیتیو استرس شغلی آمریکا و پرسشنامه استرس شغلی استاینمتر استفاده گردید و در نهایت پرسشنامه با توجه به شرایط فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی تهیه و تنظیم گردید. اعتبار ابزار با روش اعتبار محتوا و جهت اعتماد ابزار از روش آزمون مجدد استفاده گردید و ضریب همبستگی معادل ۰/۹۰ بدست آمد. در تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی و استنباطی برای ارتباط بین متغیرهای تحقیق استفاده شد.

یافته ها: شدت استرس شغلی در اکثریت حسابداران در حد شدید بود (۴۶/۲۵٪). ارتباط معناداری بین میزان استرس شغلی تجربه شده و سن، جنس، سن و سابقه کار کارکنان وجود داشت ($p < 0/001$) به طوریکه زنان شاغل در این حرفه و نیز کارکنانی که دارای سن و سابقه کار کمتری بودند شدت استرس بالاتری را تجربه می کردند. همچنین مهمترین عامل ایجاد کننده استرس شغلی در این کارکنان بار کاری نقش بود که نسبت به سایر عوامل در اولویت اول قرار گرفت.

نتیجه گیری: با توجه به بالا بودن شدت استرس شغلی در کارکنان حسابداری، برای سازمان ها ضروری است که با به کار گیری راه کارهای حمایتی از تاثیرات دراز مدت استرس شغلی بر کارکنان این حرفه که تعداد آنها در جامعه کنونی با توجه به نیازهای جامعه رو به افزایش است پیشگیری کنند.

کلیدواژه: استرس شغلی، سلامت جسمی و روانی، کارکنان حسابداری، عوامل استرس زا

مقدمه

می توان به شرایط بد شغلی، حجم بسیار زیاد کار (بار کاری زیاد)، انجام کار بصورت شیفتی، زمان کاری طولانی، تضاد نقش، ارتباطات ضعیف بین همکاران و مدیران و کارکنان رده پایینتر، وجود ریسک فاکتورها و عوامل آسیب زا و نیز توجه کم به کارکنان اشاره کرد. پاسخ ها و عکس العمل های واضحی که افراد می دهند نشان دهنده وجود استرس در آنها است. این تظاهرات ممکن است بصورت سردرد، اختلال خواب، اختلال در تمرکز کردن، بد خلقی، روحیه بد، ناراحتی معده وعدم رضایت شغلی بروز کند. سایر تظاهرات یا عوامل

یکی از مهمترین عوامل استرس زا در جامعه کنونی شغل می باشد [۱-۳]. موسسه بین المللی ایمنی و سلامت شغلی استرس شغلی را بصورت پاسخ مضر جسمی و روحی تعریف می کند که در زمانی رخ می دهد که نیازمندی های شغلی با توانایی ها، منابع حمایتی و نیازهای فرد شاغل همخوانی و هماهنگی نداشته باشد [۳]. استرسی که افراد شاغل در محیط های شغلی با آن روبرو می شوند علل و منابع مختلفی دارد که از آن جمله

۱- (نویسنده مسئول)، کارشناس ارشد پرستاری و عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین (نویسنده مسئول) susan_khatoni@yahoo.com

۲- کارشناس حسابداری ومسئول رسیدگی به اسناد در بیمارستان بو علی سینا قزوین

۳- کارشناس حسابداری ومسئول امور مالی در بیمارستان بوعلی سینا قزوین